

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet
uim@uim.dk, hsl@uim.dk og cakr@uim.dk

Høringssvar fra KL

KL har fået forslag til lov om ændring af udlændingeloven, integrationsloven, repatrieringsloven og forskellige andre love i høring med frist for afgivelse af bemærkninger den 18. januar 2019.

Lovforslag udmønter de initiativer, der er aftalt i finanslovsaftalen på udlændingeområdet, som kræver lovændringer.

Lovforslaget indeholder en række ændringer, hvor KL's bemærkninger særligt knytter sig til følgende otte elementer:

1. Øget fokus på midlertidighed og potentielle konsekvenser heraf
2. Ret til uddannelse for personer med midlertidig beskyttelsesstatus
3. Ændringer i navne for integrationsprogrammet og integrationsydelsen
4. Ophævelse af flygtninges retskrav på permanent bolig
5. Nedsættelse af ydelsen for forsørgere
6. Bortfald af statsrefusionen for kommunernes hjælp i særlige tilfælde
7. Ændring af repatrieringsloven med hhv. udvidelse af personkredsen, mulighed for vejledning og opkvalificering samt krav om at beskrive repatrieringsindsatsen i beskæftigelsesplanen
8. Ikrafttrædelsesdato.

KL's bemærkninger

Ad 1) Øget fokus på midlertidighed og potentielle konsekvenser heraf

Den foreslåede lovgivning betoner midlertidigheden i opholdsgrundlaget for alle flygtninge og familiesammenførte til flygtninge. Det gælder både i de udlændingeretlige regler (som adresseres under punkt 2) og i den foreslåede omdøbning af integrationsprogrammet til et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram (som adresseres under punkt 3).

KL vurderer, at disse faktorer tilsammen vil kunne få betydning for kommunernes mulighed for at lykkes med deres kerneopgave på integrationsområdet, som ikke ændres med lovforslaget, nemlig at sikre selvforsørgelse via ordinær uddannelse og beskæftigelse og aktiv deltagelse i samfundet. Eller som formuleret i integrationslovens formålsparagraf at sikre, at *"nyankomne udlændinge har mulighed for at udnytte deres evner og ressourcer med henblik på at blive selverhvervende og aktivt deltagende i og bidrage til det danske samfund"*.

Det stærke fokus på, at flygtningenes ophold i Danmark skal være midlertidigt, vil kunne få konsekvenser for den enkelte flygtning, men også for virksomhedernes, motivation til at investere i integrationsopgaven, hvilket kan vanskeliggøre opgaven med at skaffe praktikpladser, ordinære ansættelser mv. og således samlet set få betydning for, at kommunerne kan lykkes med deres opgaver i medfør af integrationsloven.

Dato: 17. januar 2019

Sags ID: SAG-2019-00215
Dok. ID: 2697617

E-mail: ANNB@kl.dk
Direkte: 3370 3425

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 5

Ad 2) Ret til uddannelse for personer med midlertidig beskyttelsesstatus

Ifølge de gældende regler for udlændinge med midlertidig beskyttelsesstatus (UDL §7, stk. 3) har denne målgruppe ikke ret til statsstøttet uddannelse. Dette skyldes, at reglerne om tilskudsberegning for erhvervsuddannelser og videregående uddannelser kun omfatter personer med opholdstilladelser med henblik på varigt ophold. Udkastet til lovforslag forholder sig ikke til, om dette vil blive ændret set i lyset af, at alle flygtninge og familiesammenførte til flygtninge fremover foreslås meddelt ophold med et midlertidigt sigte.

KL anser det som problematisk, hvis kommunerne ikke har mulighed for at henvise flygtninge og familiesammenførte til flygtninge til statsstøttet uddannelse. Kommunernes opgave med at bringe flygtninge i selvforsørgelse via job eller ordinær uddannelse er uændret med den foreslåede lovgivning men vanskeliggøres, hvis uddannelsesvejen ikke kan benyttes.

KL ser derfor gerne, at regelsættet om tilskudsberegning til erhvervsuddannelser og videregående uddannelser bliver ændret, således at personer med midlertidig opholdsstatus tæller med i tilskudsberegningen. Dette vil ligge logisk i forlængelse af, at målgruppen i forvejen er berettiget til statens uddannelsesstøtte (SU), samt at 18-25 årige under integrationsloven er omfattet af reglerne om uddannelsespålæg.

Ad 3) Ændringer i navne for integrationsprogram og integrationsydelse

Med udkastet til lovforslag ændrer integrationsprogrammet for alle nyankomne flygtninge og familiesammenførte til flygtninge navn til et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram. Integrationsprogrammet for familiesammenførte til andre end flygtninge ændrer navn til introduktionsprogram. Gruppen af familiesammenførte deles således op i to adskilte målgrupper.

Ændringerne vedrører alene navngivningen, da indholdet i de to programmer er uændret i forhold til det nuværende integrationsprogram.

KL vurderer, at det vil betyde ekstra administrative opgaver i kommunerne at indføre to forskellige navne for den samme indsats. Det samme synspunkt gør sig gældende for den ændrede navngivning af integrationsydelsen til hhv. selvforsørgelses- og hjemrejseydelse og overgangsydelse.

Betegnelsen "selvforsørgelses- og hjemrejseprogram" vil derudover – ifølge flere kommuner, som KL har været i dialog med i forbindelse med hørings svaret – kunne sende modsatrettede signaler. Kommunen skal på den ene side hjælpe borgerne hurtigst muligt i selvforsørgelse, mens de på den anden side kontinuerligt skal fremme et hjemrejseperspektiv. Dette kan ifølge kommunerne vanskeliggøre relationen mellem borgeren og sagsbehandleren og have negative konsekvenser for borgerens motivation for at blive selvforsørgende.

I udkastet til lovforslag fremgår det, at navnet på integrationskontrakten ændres til 'kontrakten'. Her foreslår KL, at man i stedet benytter betegnelsen jobplan, for at harmonisere med betegnelsen brugt i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. I forlængelse af dette, opfordrer KL til at der igangsættes et arbejde med at se på, om integrationskontrakten er tidssvarende som styringsværktøj, både i indhold og IT-understøttelse.

Dato: 17. januar 2019

Sags ID: SAG-2019-00215
Dok. ID: 2697617

E-mail: ANNB@kl.dk
Direkte: 3370 3425

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 5

Ad 4) Ophævelse af flygtninges retskrav på permanent bolig

Med lovforslagets § 2, nr. 11, lægges der op til, at kommunernes pligt til at anvise permanente boliger til flygtninge afskaffes, således at kommunerne alene har pligt til at anvise et midlertidigt opholdssted. Det vil i stedet være op til de pågældende selv at skaffe sig en bolig på lige fod med rigets øvrige borgere. Kommunerne kan dog fortsat vælge at anvise en permanent bolig.

I forlængelse af dette bemærkes, at en stor del af målgruppen må forventes at opfylde de boligsociale kriterier for kommunal anvisning, hvorfor kommunen for disse fortsat vil have en forpligtelse til at finde bolig.

Med en forventning om generel længere opholdsperioder for flygtninge i midlertidige boliger, er der behov for ændring af visse af de nuværende regler i forhold til midlertidige boliger.

Det følger af planlovens § 5 u, stk. 7, at dispensationer og tilladelser efter planlovens særlige regler om midlertidige opholdssteder til flygtninge højst kan gives med en varighed på 5 år fra meddelelsen

KL ser gerne, at tidsbegrænsningen på 5 år i planlovens § 5 u afskaffes, for derved at give kommunerne den fornødne fleksibilitet i forhold til at anskaffe og indrette tilstrækkelige midlertidige opholdssteder for flygtninge omfattet af integrationslovens § 12, stk. 1. Derved vil kommunerne få mulighed for at fortsætte med at benytte de midlertidige indkvarteringsmuligheder, som kommunerne har investeret i.

Det fremgår af lovforslagets § 2, nr. 15, at Udlændingestyrelsens adgang til at erhverve ejendomme for kommunens regning med henblik på at anvise boliger til flygtninge opretholdes og udvides til også at angå midlertidige opholdssteder.

Der ses ikke at være saglige grunde til, at Udlændingestyrelsen fortsat skal kunne erhverve ejendomme til boliganvisning for kommunens regning, når pligten til anvisning af permanente boliger afskaffes. En adgang for Udlændingestyrelsen til at anskaffe ejendomme for kommunernes regning til midlertidige opholdssteder savner begrundelse.

Ad 5) Nedsættelse af ydelse for forsørgere

KL har ved flere tidligere lejligheder (senest ved indførsel af beskæftigelseskravet) peget på, at det samlede ydelsessystem har udviklet sig til at være så kompliceret, at det er meget vanskeligt for sagsbehandlere og borgere at finde rundt i reglerne. Det samme gør sig gældende ved omlægning af integrationsydelsen til hhv. hjemsendelses- og forsørgelsesydelse og overgangsydelse. Det øger igen risikoen for fejl både i it-systemerne og hos sagsbehandlerne. Samtidig bliver kommunikationen til borgerne tilsvarende svær at forstå, og de økonomiske incitamentter til at tage job, som faktisk er til stede, stadig mere uklare.

KL vil derfor på ny opfordre til, at regeringen tager initiativ til at nedsætte en arbejds-/ekspertgruppe med kommunal deltagelse, der får til opgave at komme med forslag til et nyt sammenhængende ydelsessystem (ikke omfattende dagpenge), som via klare incitamentter og markant forenkling sikrer, at alle har incitament til at arbejde eller uddanne sig.

Dato: 17. januar 2019

Sags ID: SAG-2019-00215
Dok. ID: 2697617

E-mail: ANNB@kl.dk
Direkte: 3370 3425

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 5

Dato: 17. januar 2019

Sags ID: SAG-2019-00215
Dok. ID: 2697617E-mail: ANNB@kl.dk
Direkte: 3370 3425Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København Swww.kl.dk
Side 4 af 5**Ad 6) Bortfald af statsrefusionen for kommunernes hjælp i særlige tilfælde**

I udkast til lovforslag fjernes kommunernes adgang til refusion for hjælp i særlige tilfælde. KL lægger til grund for dette høringssvar, at finansieringen af disse ydelser overgår til det generelle bloktilskud. KL forventer således, at kommunerne fortsat vil blive kompenseret under ét for hele integrationsindsatsen.

Det bemærkes, at der i lyset af de foreslåede nedsættelser i ydelsen, jf. afsnit 5 ovenfor, vil kunne imødeses en øget søgning om hjælp i særlige tilfælde.

Ad 7) Ændringer i repatrieringsloven

Lovforslaget indeholder en række forslag til ændring af repatrieringsloven, som led i en udvidelse og styrkelse af repatrieringsordningen. Der foreslås bl.a. en udvidelse af personkredsen, mulighed for vejledning og opkvalificering samt krav om at beskrive repatrieringsindsatsen i beskæftigelsesplanen.

Adgang for danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab til at søge om repatrieringsstøtte

Det forslås, at repatrieringslovens personkreds jf. repatrieringsloven § 3, stk. 1, 1. pkt. udvides til også at omfatte danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab.

KL lægger til grund for høringssvaret, at kommunerne, ifølge de foreslåede lovændringer, ikke er forpligtigede til at udsøge og vejlede alle danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab om repatriering men at forpligtigelsen alene vedrører vejledning af de borgere, der måtte ønske at frasige sig deres danske statsborgerskab i forbindelse med en evt. repatriering.

KL anser det for nødvendigt, at der sikres en ordentlig it-understøttelse i forhold til deling af oplysninger mellem aktører inden for kommunen om borgere, der er omfattet af loven om repatriering.

Mulighed for vejledning og opkvalificering

Med lovforslaget foreslås hjemmel til, at kommunalbestyrelserne kan give tilbud om vejledning og opkvalificering til udlændinge i Danmark omfattet af repatrieringslovens § 3. Dette med henblik på at understøtte en tilbagevenden til hjemlandet ved at opkvalificere og forberede en person i forhold til relevante og realistiske arbejds- og erhvervs muligheder i hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

KL finder det positivt, at kommunerne får mulighed for at tilbyde udlændinge vejledning og opkvalificering, som kan give relevante kompetencer i forhold til den pågældende persons fremtidige arbejdsmuligheder i hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Lovforslagets hjemmel lægger også op til, at kommunalbestyrelserne træffer beslutning om, hvorvidt et konkret kursus er relevant for at understøtte tilbagevenden til hjemlandet. Samtidig skal kommunale sagsbehandlere foretage en konkret og individuel vurdering af, om et konkret kursus giver relevante

færdigheder i forhold til den enkeltes fremtidige arbejds- og erhvervsmuligheder i hjemlandet.

Lovforslaget synes at lægge op til, at kommunalbestyrelsen skal foretage en konkret vurdering af, hvorvidt et kursus vil være relevant for at understøtte repatriering, herunder konkret vurdere, hvorvidt et kursus giver relevante færdigheder i forhold til fremtidige arbejds- og erhvervsmuligheder i hjemlandet.

KL skal hertil anføre, at det ikke kan forventes, at kommunale sagsbehandlere har viden om konkrete arbejds- og erhvervsmuligheder i den lange række af lande, der kan repatrieres til, da kerneopgaven for de kommunale sagsbehandlere i jobcentrene er, at få borgere i uddannelse eller beskæftigelse i Danmark.

KL finder, at det bør præciseres, hvori den kommunale vurdering skal bestå, og hvad den skal baseres på.

Beskrivelse af repatrieringsindsats i beskæftigelsesplan

Kommunerne vejleder om repatriering i forbindelse med integrationsindsatsen, jf. repatrieringsloven og integrationsloven. Endvidere vejleder kommunerne alle personer omfattet af repatrieringsloven, som deltager i et kontaktførløb eller sygedagpengeopfølgning om muligheder for repatriering under alle samtaler, jf. bekendtgørelse om aktiv beskæftigelsesindsats og bekendtgørelse om opfølgning i sygedagpengesager.

Med lovforslaget foreslås, at kommunerne forpligtes til, som led i udarbejdelse af den årlige beskæftigelsesplan, at beskrive den kommunale indsats med at yde rådgivning og information om repatriering til repatrieringslovens personkreds.

KL finder det hensigtsmæssigt, at kommunerne politisk forholder sig til, hvordan man kan rådgive og vejlede om mulighederne for repatriering. KL understøtter gerne kommunerne heri, men KL finder det unødigt bureaukratisk, at kommunerne forpligtes til at beskrive repatrieringsindsatsen i beskæftigelsesplanen. Et sådant nyt proceskrav er ikke i tråd med regeringens egne ambitioner om at forenkle rammerne for beskæftigelsesindsatsen.

Ad 8) Ikrafttrædelsesdato

KL mener, at den foreslåede ikrafttrædelsesdato den 1. marts 2019, der gælder for væsentlige dele af de foreslåede ændringer, giver kommunerne samt deres IT-leverandører for kort tid til at forberede de administrative ændringer, der følger af lovforslaget. Dette gælder ikke mindst for de foreslåede navne- og målgruppeændringer i integrationsloven, som vil kræve anseelige administrative og tekniske ændringer.

Det oplyses afslutningsvis, at det ikke har været muligt, inden for den givne tidsfrist, at behandle høringssvaret politisk i KL. Der tages derfor forbehold for den efterfølgende politiske behandling.

KL tager desuden forbehold for de økonomiske konsekvenser af lovforslaget og imødeser den kommende DUT-forhandling.

Dato: 17. januar 2019

Sags ID: SAG-2019-00215
Dok. ID: 2697617

E-mail: ANNB@kl.dk
Direkte: 3370 3425

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 5